

De Participatiewet regelt alle zaken rondom de bijstand en de terugkeer van mensen met een uitkering op de arbeidsmarkt.

Aanvraag uitkering

Als je geen inkomen hebt en geen recht op een WW-uitkering kun je je melden via https://www.werk.nl/werk_nl/werknemer/uitkering-aanvragen/bijstandsuitkering. Binnen drie werkdagen na melding wordt er contact met je opgenomen door een consulent van de gemeente.

Verordeningen

De gemeente mag zelf bepalen hoe zij dat aanpakt, zo lang dat maar binnen de regels van de Participatiewet blijft. Deze regels heeft de gemeente vastgelegd in verordeningen.

Werk (of, voor jongeren: een opleiding) gaat boven een uitkering

Iedereen moet zo veel mogelijk proberen zelf in zijn levensonderhoud te voorzien. Betaald werk (en voor jongeren tot 27 jaar: een opleiding) is daarvoor het belangrijkste middel. Lukt dat niet én zijn er geen andere voorzieningen beschikbaar, dan is het de taak van de gemeente om te helpen bij het zoeken naar werk. Hoe die hulp er uit ziet hangt af van uw persoonlijke situatie. Zie ook onze website, onderdeel Werk en inkomen/Werk vinden.

Rechten

- Wanneer u voldoet aan de voorwaarden, heeft u recht op een uitkering. De hoogte hiervan is afhankelijk van uw leeftijd, gezins- en woonsituatie.
- Als u een aanvraag voor een bijstandsuitkering voor levensonderhoud heeft gedaan, heeft u misschien behoefte aan een voorschot omdat u bijvoorbeeld de huur, uw verzekering en het eten moet betalen. U heeft recht op een voorschot na uiterlijk vier weken als wij dan nog niet op uw aanvraag hebben beslist. Dit geldt niet als u nog niet alle gevraagde bewijsstukken heeft ingeleverd. Ook heeft u geen recht op een voorschot als duidelijk is dat u geen recht heeft op een uitkering.
Als u een voorschot heeft gehad en wij hebben nog steeds niet op uw aanvraag beslist, heeft u na uiterlijk vier weken recht op een nieuw voorschot etc.
Een voorschot is een lening. Als u uw uitkering krijgt toegekend en uitbetaald, worden de voorschotten verrekend. Als u geen uitkering krijgt, vorderen wij de voorschotten van u terug.
Uw klantmanager zal dit allemaal tijdens het intake-gesprek met u bespreken.
- De gemeente biedt u ondersteuning bij het vinden van werk. Maar de gemeente beoordeelt of zij ondersteuning nodig vindt en waaruit deze bestaat, in overleg met u.
- Tijdens een traject naar werk is het mogelijk een vergoeding te krijgen voor bijvoorbeeld reiskosten en/of scholing.
- Wanneer u een salaris ontvangt dat minder is dan de voor u geldende bijstandsnorm, worden de inkomsten aangevuld tot die bijstandsnorm.
- Eenmalig kan bij aanvaarden van werk (of bij urenuitbreiding van werk wat u al had) een deel van de inkomsten gedurende drie maanden worden vrijgelaten. Voorwaarden zijn dat u 27 jaar of ouder bent en dat de werkaanvaarding of urenuitbreiding heeft plaatsgevonden na aanvang van de uitkering.
- Bent u een alleenstaande ouder en heeft u de volledige zorg voor een kind jonger dan 12 jaar, dan komt u aansluitend op de hierboven genoemde inkomstenvrijlating in aanmerking voor een inkomstenvrijlating van nog eens drie maanden.
- Gedurende een kalenderjaar heeft u recht op een maximale vakantieperiode van vier weken. Als u de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, bedraagt de maximale vakantieperiode dertien weken.
- Wanneer u schulden heeft, kunt u de gemeente om hulp vragen om deze samen met u op te lossen. Zie hiervoor het onderdeel Hulp bij schulden.
- Heeft u al gedurende een lange tijd (minimaal twee jaar) een inkomen tot 101% van de voor u toepasselijke bijstandsnorm dan kunt u, wanneer u aan de overige voorwaarden voldoet, in aanmerking komen voor de zogenoemde individuele inkomstenstoelag. Zie hiervoor het onderdeel Individuele inkomstenstoelag.

Verplichtingen

Verantwoordelijkheid tonen voor uw eigen levensonderhoud

Deze verplichting geldt al voordat een bijstandsuitkering wordt aangevraagd. Zo moet u bijvoorbeeld er voor zorgen dat u uw huidige baan houdt, als ontslag zou betekenen dat u geen (of minder) inkomsten meer heeft. Als u een bijstandsuitkering aanvraagt nadat u zelf ontslag heeft genomen, of als u door eigen schuld bent ontslagen, krijgt u tijdelijk geen of een lagere uitkering.

De plicht om te werken

U moet proberen zo snel mogelijk weer een baan te vinden. U moet dus solliciteren naar alle soorten werk die als algemeen geaccepteerd werk worden beschouwd. Wanneer de gemeente u

ondersteuning biedt bij het vinden van werk, bent u verplicht om hieraan mee te werken. Ook als u er zelf niet om vraagt, maar de gemeente ondersteuning nodig vindt, bent u verplicht om mee te werken. Zie verder het onderdeel Werk staat voorop.

Informatieplicht

U bent verplicht om op verzoek van de gemeente of een andere instantie de nodige informatie te verstrekken. Wijzigingen in uw persoonlijke situatie die van invloed kunnen zijn op uw uitkering of op uw mogelijkheden om te werken, moet u zelf melden. Bijvoorbeeld als u gaat samenwonen, verhuist, er iemand bij u komt wonen of juist vertrekt, inkomsten gaat ontvangen, een prijs in de loterij wint, een erfenis ontvangt, vrijwilligerswerk gaat verrichten, een opleiding gaat volgen of op vakantie gaat. Als u daarvan bewijsstukken heeft, laat u ons die zien. U verleent ook alle medewerking die nodig is om de wet te kunnen uitvoeren. Dat is bepaald in artikel 17 van de Participatiewet.

Wat moet u in ieder geval doen?

1. U geeft wijzigingen in uw persoonlijke, gezins- of financiële situatie door op het wijzigingsformulier.
2. U meldt direct als u vrijwilligerswerk wilt gaan doen of een opleiding gaat volgen.
3. Als u op vakantie wilt gaan, vraagt u eerst toestemming. U doet dat tenminste een week voordat u op vakantie gaat.
4. U gaat niet langer op vakantie dan de periode waarvoor u toestemming heeft.

Twijfelt u of u iets moet doorgeven? Neem dan altijd contact op met uw klantmanager!

Medewerking

Er wordt van u verwacht dat u meewerkt aan activiteiten die horen bij de uitvoering van de wet. Zo moet u bijvoorbeeld meewerken aan een psychologisch en/of arbeidsgeschiktheidsonderzoek als wij dat nodig vinden in het kader van een onderzoek naar de mogelijkheden van uw re-integratie. Het kan ook zijn dat wij u vragen mee te werken aan een huisbezoek. Als u zich ernstig misdraagt tegenover onze medewerkers heeft dat gevolgen voor uw uitkering.

Identificatieplicht

U bent verplicht een geldig paspoort of een identiteitskaart te laten zien als dat nodig is voor de uitvoering van de Participatiewet.

Aanvullende verplichtingen

Afhankelijk van uw situatie kunnen aanvullende verplichtingen worden verbonden aan het recht op een bijstandsuitkering. Een voorbeeld daarvan is de verplichting om partner- of kinderalimentatie aan te vragen, omdat u daardoor minder uitkering nodig heeft. Of de verplichting om u onder medische behandeling te stellen. Deze verplichtingen worden apart in uw beschikking genoemd.

Tegenprestatie

Een tegenprestatie is een activiteit die iemand verricht voor het ontvangen van een gemeentelijke uitkering. "Voor wat hoort wat", in spreektaal, of 'iets terug doen voor de samenleving'. Consulenten van de gemeente Nijkerk vragen aan iedere uitkeringsgerechtigde tijdens hun contacten om een tegenprestatie naar vermogen te zoeken en die te verrichten.

Een tegenprestatie is een activiteit die van maatschappelijk nut is; de samenleving moet profiteren van het resultaat van de inspanningen. Het gaat om tijdelijke activiteiten van beperkte omvang in uren per week. De tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing van werk waar iemand anders loon voor zou kunnen ontvangen. Ook mag de tegenprestatie het accepteren van betaald werk en de persoonlijke re-integratieverplichtingen niet hinderen.

De gemeente Nijkerk vraagt u een tegenprestatie te verrichten, maar legt dit in principe niet op als verplichting.

Een tegenprestatie kan een opstap zijn naar betaald werk en is voor veel mensen een plezierige manier om midden in de samenleving te blijven staan en contacten op te doen. Bestaand vrijwilligerswerk en vormen van mantelzorg ziet de gemeente ook als vormen van tegenprestatie. Heb je als alleenstaande ouder de zorg voor kinderen tot vijf jaar, dan zal de gemeente de vraag niet stellen.

Tot slot: een tegenprestatie zoek je zelf, in je eigen omgeving, bijvoorbeeld bij je eigen (sport)vereniging of kerkgenootschap. Je doet wat je kan, naar vermogen, wat je zelf aan kan en leuk of interessant vindt. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk van stichting Sigma in Nijkerk kan je hierbij helpen: www.sigma-nijkerk.nl/steunpunt_vrijwilligers of Frieswijkstraat 99, 3861 BK Nijkerk, tel: 033-2474830. Zowel vrijwilligersorganisaties als mensen die vrijwilligerswerk willen gaan doen, kunnen bij Sigma terecht voor informatie, advies en bemiddeling.

Voorbeelden van een tegenprestatie

- koffie/thee schenken in een verpleegtehuis, buurthuis of een bejaardentehuis
- sneeuwschuiven (bijvoorbeeld bij een bejaardentehuis)
- meelopen met de dierenambulance
- afval langs wegen en in wijken verwijderen
- bospaden schoonhouden
- taalmaatje voor nieuwkomers
- vervoer via kerken of ouderenorganisaties
- tijdelijke werkzaamheden rond een wijkcentrum
- helpen bij het oversteken van kinderen (scholen)
- praten met nabestaanden
- inzet bij (sport)evenementen
- voorlezen op scholen
- moestuin aanleggen met leerlingen uit groep 5 of 6 basisschool
- boeken uitleen bij ziekenhuizen en verpleegtehuizen (met karretjes)
- maneges schoon en netjes houden
- een functie vervullen in bijvoorbeeld een cliëntenraad
- werkzaamheden in bibliotheken
- bezoek aan eenzame ouderen
- werkzaamheden in bejaardentehuizen en buurthuizen
- boodschappen halen voor Wmo-cliënten/ hulpbehoevenden/ouderen
- administratie op orde brengen
- mobiel beperkte inwoners helpen
- zorgtaken zoals huiskamerdiensten, activiteitenbegeleiding
- ondersteunend werkstages bij (maatschappelijke) organisaties: administratief, creatief, verzorging
- wandelen en koffiedrinken met groepen bewoners
- werkzaamheden in dierenasiels
- zwemvierdaagse, wijkfeesten, buurt BBQ, straat opknappen, opzetten buitenspeeldag, spelletjesmiddagen, politiekcafé
- buurtpreventie
- buurtvaders
- meldpunt voor veiligheid in de wijk (signalering)
- assistent beheerder buurthuizen
- klussenteam in de wijk
- ondersteunen bij wijkactiviteiten (halen/brengen)
- organiseren activiteiten voor kinderen (in de wijk of stad)
- simpele schoonmaakwerkzaamheden in de eigen wijk
- theekringen
- multicultureel sportevenement met gehandicapten
- ontmoeting in de wijk met aandacht voor verschillende geloofsovertuigingen
- sportclinics in de wijken opzetten
- organiseren wandelingen/ sportcursussen
- computermaatje
- formulierenbrigade
- speelgoed schoonmaken en voorlezen bij kinderdagverblijf
- mantelzorg/ mantelzorgondersteuning
- helpen in de moskee
- suppoost avondvierdaagse
- beweeg en dieetprogramma
- rolstoelbrigade
- fietsles geven
- klaar-overs
- helpen bij scouting
- hulp in heemkundetuin
- bijspringen op schapenhouderij
- hand en spandiensten op school